॥ ५६ ॥ ५७ ॥ ५८ ॥ इत्यारण्यकेप० नै० भा० सप्ताशीत्यधिकशततमोऽध्यायः ॥ १८७ ॥ ॥ ७ ॥ ॥ ७ ॥ एवंजीवन्मुक्तिंप्रसाध्यतस्याथमध्येवेतसःपुण्यगंधाइत्यादिनानिर्गुणेब्रह्मण्येव सगुणस्यमायिकौभावाभावावुक्तौतत्प्रपंचार्थंततःसपुनरेवाथेत्यादिमन्यमानोयथाविधीत्यंतमध्यायद्वयमारभ्यतेअद्वैतसिद्ध्यर्थं ॥ १ ॥ २ ॥ ३ ॥ अनंतरिक्षेस्थूलवियदाद्यभाववतिअस्मिन्लोकेप्रत्यगात्म निप्रलयेस्थूलप्रपंचस्यसतिब्रह्माणंसूत्रात्मानंसूक्ष्मभूतमयहिरण्यगर्भं ॥ ४ ॥ इहहृदयपुंडरीके ॥ ५ ॥ चतुर्विधानिवासनामयानिजरायुजांडजस्वेदजोद्भिज्जानि अस्यप्रलयस्यपुरुषयत्नसाध्यतामाह वायुभू

प्रमूढोऽभूत्प्रजासर्गेतपस्तेपेमहत्ततः ॥ तपसामहतायुक्तःसोथस्रष्टुंप्रचक्रमे ॥ ५६ ॥ सर्वाःप्रजामनुःसाक्षाद्यथावद्भरतर्षभ ॥ इत्येतन्मात्स्यकंनामपुराणंपरि कीर्तितं ॥ ५७ ॥ आख्यानमिदमाख्यातंसर्वपापहरंमया ॥ यइदंशृणुयान्नित्यंमनोश्चरितमादितः ॥ ससुखीसर्वपूर्णार्थःसर्वलोकमियान्नरः ॥ ५८ ॥ इति श्रीमहाभारतेआण्यकेपर्वणिमार्कंडेयसमास्याप० मत्स्योपाख्यानेसप्ताशीत्यधिकशततमोऽध्यायः ॥ १८७ ॥ ॥ ७ ॥ वैशंपायनउवाच ततःसपुनरे वाथमार्कंडेयंयशस्विनं ॥ पप्रच्छविनयोपेतोधर्मराजोयुधिष्ठिरः ॥ १ ॥ नैकेयुगसहस्रांतास्त्वयादृष्टामहामुने ॥ नचापीहसमःकश्चिदायुष्मान्दृश्येततव ॥ २ ॥ वर्जयित्वामहात्मानंब्रह्माणंपरमेष्ठिनं ॥ नतेस्तिसदृशःकश्चिदायुषाब्रह्मवित्तम ॥ ३ ॥ अनंतरिक्षेलोकेस्मिन्देवदानववर्जिते ॥ त्वमेवप्रलयेविप्रब्रह्माण मुपतिष्ठसे ॥ ४ ॥ प्रलयेचापिनिर्वृत्तेप्रबुद्धेचपितामहे ॥ त्वमेकःसृज्यमानानिभूतानीहप्रपश्यसि ॥ ५ ॥ चतुर्विधानिविप्रर्षेयथावत्परमेष्ठिना ॥ वायुभूतादि शःकृत्वाविक्षिप्यापस्ततस्ततः ॥ ६ ॥ त्वयालोकगुरुःसाक्षात्सर्वलोकपितामहः ॥ आराधितोद्विजश्रेष्ठतत्परेणसमाधिना ॥ ७ ॥ स्वप्रमाणमथोविप्रत्वयाकृत मनेकशः ॥ घोरेणाविश्यतपसावेधसोनिर्जितास्त्वया ॥ ८ ॥

ताइति दिशःस्थूलंजगत्प्राणनिरोधेनवायुमात्रतामापाद्यततस्ततस्तेनतेनोपायेनअपःदेहाकारपरिणताःविक्षिप्यपरित्यज्य ब्रह्मांडंस्थूलदेहंतंचलिंगेप्रविलाप्येत्यर्थः ॥ ६ ॥ लोकगुरुःसूत्रात्मा समाधिनामनः प्रणिधानेन ॥ ७ ॥ अनेकशःअनेकैरुपायैःकृतंकार्यंसर्वंब्रह्मांडंस्वप्रमाणंआत्मसंमितंकृत्वा सार्वात्म्यंप्राप्येत्यर्थः यद्वास्वंप्रत्यक्कितिरेवप्रमाणंयस्मिन्स्वसंवेद्यंकृत्वासार्वज्ञ्यंप्राप्येत्यर्थः घोरेणतीव्रेणतपसाऐ काग्र्येण मनसश्चेंद्रियाणांचऐकाग्र्यंपरमंतपइतिस्मृतेः वेधसःविराजःमरीच्यादयोवानिर्जिताःस्वात्मसात्कृताः ॥ ८ ॥

Digitized by Google